

10 SỰ KIỆN QUỐC TẾ NỔI BẬT NĂM 2019

Phúc Tiên *

Thế giới 2019 biến động không ngừng với nhiều sự kiện lớn đan xen. Có sự kiện kéo dài nhiều tháng, thậm chí nhiều năm, có sự kiện chỉ bùng lên rồi kết thúc. Dù dài hay ngắn các sự kiện đều đặc điểm chung là thu hút sự quan tâm, theo dõi rộng rãi của dư luận. Đây cũng là tiêu chí để chúng tôi so sánh, lựa chọn ra 10 sự kiện nổi bật trong năm qua.

1. Brexit

Ngày 23-6-2016, nước Anh tổ chức trưng cầu dân ý về việc ở lại hay ra khỏi EU với tỷ lệ phiếu “ra khỏi” xấp xỉ 52%. Kết quả này đã dẫn đến việc Thủ tướng Anh kích hoạt điều 50, Hiến chương EU, khởi động tiến trình Brexit. Sau gần 2 năm tích cực đàm phán, đến cuối năm 2018, Anh và EU đã đạt được thoả thuận để Anh rời EU. Tuy nhiên, bản thoả thuận lại bị Quốc hội Anh bác bỏ và thời hạn Brexit liên tục bị kéo dài vì một số điểm không nhận được sự đồng thuận. Tới lượt mình, tân Thủ tướng Boris Johnson, cố gắng tháo gỡ nút thắt này, song không đạt kết quả. Brexit tiếp tục bị gia hạn đến 31/1/2020. Tiến trình Brexit trắc trở làm cho chính trường Anh rơi vào tình trạng rối loạn, ảnh hưởng lớn tới các hoạt động chính trị, kinh tế, xã hội của nước này trong suốt cả năm qua.

Anh nhảy dù mặc EU cứ lao về phía trước

2. Thương chiến Mỹ- Trung

Việc Mỹ có thâm hụt thương mại lớn với Trung Quốc là điều mà Tổng thống Mỹ Donald Trump không thể chấp nhận. Ông tiến hành đánh thuế nhập khẩu cao đối với hàng hoá Trung Quốc. Đáp trả, Trung Quốc cũng đánh thuế tương tự lên hàng Mỹ. Kể từ đó, thuế nhập khẩu liên tiếp leo thang. Sau một năm, thuế nhập khẩu áp lên hàng hóa hai nước tăng gấp vài lần. Năm 2018, cả hai nước đều là đối tác thương mại hàng đầu của nhau. Tuy nhiên, năm 2019, Mexico và Canada đã vượt Trung Quốc để trở thành hai đối tác thương mại lớn nhất của Mỹ. Cuộc chiến thương mại giữa hai nền kinh tế hàng đầu thế giới ảnh hưởng lớn đến các doanh nghiệp và hoạt động kinh tế toàn cầu.

* Trường ĐH KD&CN Hà Nội.

3. NATO chia rẽ sâu sắc sau 70 năm thành lập

Thành lập năm 1949, NATO hiện đang bị chia rẽ sâu sắc chưa từng có trong lịch sử của khối này về nhiều vấn đề lớn. Một là chia rẽ trong việc xác định nhiệm vụ chính của khối. Có thành viên cho rằng nhiệm vụ chính vẫn là chống lại các mối đe dọa từ Nga, Iran, Trung Quốc; thành viên khác lại nhấn mạnh đến nhiệm vụ chống khủng bố hoặc đối phó với những mối đe dọa mới trên không gian mạng và tình trạng hỗn loạn thông tin. Hai là NATO đang có nguy cơ thiếu vắng sự lãnh đạo từ Mỹ khi Tổng thống nước này chỉ tập trung nói về sự đóng góp tài chính, mà bỏ qua những vấn đề NATO cần xử lý. Đến mức Tổng thống Pháp phải cay đắng nhận định NATO “đang trải qua quá trình chết não”. Từ đó, một vấn đề khác đang gây tranh cãi là liệu châu Âu có cần xây dựng lớp phòng thủ riêng song hành hay cạnh tranh với NATO hay không. Ngoài ra, việc Thổ Nhĩ Kỳ bất chấp quy tắc, mua vũ khí Nga, tấn công lực lượng người Kurd ở biên giới Syria cũng gây ra phản ứng mạnh mẽ từ một số nước thành viên.

4. Cuộc tấn công nhà máy lọc dầu tại Ả-rập Xêút

Ngày 14/9, hai cơ sở lọc dầu ở thành phố Abqaiia và Khurais của Saudi Arabia

đã bị tấn công bằng máy bay không người lái, khiến sản lượng dầu của nước này giảm 5,7 triệu thùng/ngày, tương đương gần 6% nguồn cung dầu thô thế giới. Vụ tấn công đã làm giá dầu tăng vọt, khiến Mỹ phải mở các kho dự trữ dầu chiến lược của mình để ổn định nguồn cung. Ngay sau khi cơ sở sản xuất dầu Ả-rập Xê-út bị tấn công, Mỹ đã lập tức đổ lỗi cho Iran, mặc dù lực lượng Houthi của Yemen đã nhận trách nhiệm về mình. Cuộc tấn công đã làm cho tình hình khu vực Trung Đông vốn đã căng thẳng, lại càng trở nên nguy hiểm hơn.

5. Cháy rừng Amazon

Lưu vực sông Amazon, có kích thước tương đương nước Úc, được bao phủ trong một thảm thực vật dày đặc với 400 tỷ cây. Hai phần ba rừng nhiệt đới Amazon nằm trong biên giới của Brazil. Năm 2019 có khoảng trên 100.000 vụ cháy rừng tại nước này, tăng 83% so với năm ngoái, đây là số vụ cháy rừng cao nhất kể từ khi Brazil bắt đầu thu thập dữ liệu vào năm 2013. Brasil đã tuyên bố tình trạng khẩn cấp. Nguyên nhân được cho là do nông dân Brazil đốt rừng để khai thác lâm sản và lấy đất trồng cỏ chăn nuôi gia súc. Lãnh đạo nhiều nước và tổ chức quốc tế ngày càng bày tỏ quan ngại về tình trạng cháy rừng tại Amazon và kêu gọi cộng đồng quốc tế vào cuộc để hỗ trợ khắc phục tình trạng này.

Lưu vực sông Amazon

6. Biểu tình ở Hồng Kông

Biểu tình tại Hồng Kông nhằm chống lại dự luật dẫn độ của chính phủ Hồng Kông nổ ra từ tháng 3, sau đó leo thang từ tháng 6 và tiếp diễn suốt mùa hè, kéo sang mùa thu, hiện đang tiếp tục trở thành các cuộc đối đầu ngày càng dữ dội giữa người biểu tình và cảnh sát. Mặc dù chính quyền đã rút dự luật dẫn độ, song các cuộc biểu tình vẫn tiếp tục, thậm chí leo thang thành bạo lực khi cảnh sát bắt giữ, bắn đạn đầu vào những người biểu tình. Làn sóng biểu tình đã làm cho nền kinh tế Hồng Kông bị ảnh hưởng nặng nề, tăng trưởng kinh tế giảm mạnh so với mức dự báo hồi đầu năm.

Người biểu tình Hồng Kông

7. Thủ lĩnh IS bị tiêu diệt.

Sáng 27/10, trong cuộc họp báo từ Nhà Trắng, Tổng thống Mỹ tuyên bố lực lượng đặc nhiệm nước này đã tiêu diệt thủ lĩnh số một của nhóm khủng bố Nhà nước Hồi giáo (IS) tự xưng Abu Bakr al-Baghdadi. Cái chết của trùm IS có thể coi là chiến tích lớn nhất của quân đội Mỹ kể từ sau khi tiêu diệt trùm khủng bố Osama Bin Laden năm 2011. Đồng thời, đây cũng là thành công đáng kể trong chính sách đối ngoại của tổng thống Trump trong bối cảnh đảng Dân chủ tiếp tục xúc tiến cuộc điều tra nhằm luận tội ông. Đồng thời, hành động rút quân tại Syria của tổng

thống cũng vấp phải sự chỉ trích từ các đồng minh trong đảng Cộng hòa, do quan ngại việc Mỹ rút quân sẽ tạo thời cơ cho IS ngóc đầu dậy.

Tổng thống và các quan chức Mỹ theo dõi chiến dịch

8. Cháy nhà thờ Đức Bà Pa-ri

Nhà thờ Đức Bà Pari được xây dựng từ năm 1163, đến năm 1260 hoàn thành và được thánh hiến, trở thành nhà thờ chính tòa của Tổng giáo phận Pari. Đây là một công trình văn hoá mang tính biểu tượng của Pari. Khoảng 21 ha cây sồi đã bị đốn hạ để lấy gỗ xây dựng, 210 tấn chì đặt trên đỉnh để hoàn thành mái nhà thờ. Vụ cháy xảy ra vào chiều tối ngày 15/4, bắt đầu từ căn gác của nhà thờ.

Chỉ sau một tiếng, toàn bộ mái nhà thờ và ngọn tháp trung tâm bằng gỗ, đã bị chìm trong lửa. May mắn là các báu vật đã được đưa ra khỏi nhà thờ để chuẩn bị cho việc cải tạo. Năm trăm lính cứu hỏa đã tham gia chữa cháy. Hầu hết các nhà lãnh đạo thế giới và các tổ chức quốc tế bày tỏ lời chia buồn. Hai mươi giờ sau khi vụ cháy xảy ra, hơn 900 triệu euro đã được quyên góp để tái thiết nhà thờ.

9. Thomas Cook - “Gã khổng lồ” trong lĩnh vực du lịch của Anh phá sản.

Ngày 23/9, tập đoàn du lịch lâu đời nhất thế giới, Thomas Cook, tuyên bố phá sản, chấm dứt 178 năm tồn tại. Thomas Cook sở hữu đội bay hơn 100 chiếc, có 200 khách sạn, phục vụ 19 triệu khách mỗi năm với doanh thu khoảng 9 tỷ bảng Anh. Gần đây, Thomas Cook gặp khó khăn do sự cạnh tranh đến từ các công ty du lịch trực tuyến. Trong nửa đầu 2019, Thomas Cook tuyên bố thua lỗ 1,5 tỷ bảng Anh. Giá cổ phiếu rơi tự do xuống mức chỉ còn vài xu. Tuyên bố phá sản của Thomas Cook đã gây ra sự kiện chấn động toàn cầu, khiến 22 ngàn nhân công trên toàn thế giới rơi vào tình trạng thất nghiệp, nước Anh buộc phải thực hiện một chiến dịch hồi hương chưa từng có trong lịch sử thời bình của quốc gia này với cuộc giải cứu 600 ngàn người đang ở nước ngoài.

Thomas Cook- Ông tổ ngành du lịch hiện đại

10. Thảm kịch nhập cư lậu làm 39 người chết tại Anh.

Ngày 23/10, một thảm kịch nghiêm trọng làm cả thế giới bị sốc khi cảnh sát Anh phát hiện 39 xác người bên trong một xe container gần cảng Purfleet thuộc vùng Essex. Điều khiến dư luận trong nước bàng hoàng là tất cả các nạn nhân đều là người Việt Nam. Thảm kịch này cho thấy tình trạng nhập cư lậu đáng báo động tại Anh nói riêng và châu Âu nói chung. Theo các nhà phân tích, thực trạng nhập cư lậu tiếp diễn suốt hơn 10 năm qua là do cảnh sát không kiểm soát hết được các đường dây buôn người, đồng thời, xử lý nạn buôn người không phải là lĩnh vực ưu tiên trong chính sách của chính quyền, do họ cho rằng tội phạm buôn người không nguy hiểm như bán heroin hay sử dụng vũ khí./.

Nguồn: Tổng hợp